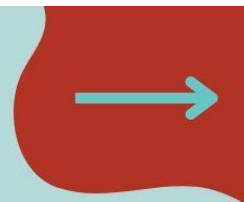

AUTONOMIE: KENMERK VAN BEGAAFDHEID?

HOOGBLOEIER.BE

GEEN CRITERIUM VOOR BEGAAFDHEID

Begaafde personen worden vaak omschreven als zeer autonoom en onafhankelijk in hun denken en handelen. Maar is autonomie een specifiek kenmerk van begaafdheid?

Onderzoek toont aan dat autonomie een **universele psychologische basisbehoefte** is die bij iedereen voorkomt, niet alleen bij begaafde personen.

- Hoewel dit in de praktijk vaak wordt opgemerkt, is het **nog niet wetenschappelijk** vastgesteld of begaafde personen een grotere behoefte aan autonomie hebben dan niet-begaafde personen.

WAT IS AUTONOMIE?

Autonomie is de behoefte om zelf keuzes te maken, controle te ervaren over je eigen leven en op een authentieke manier te handelen.

Volgens de zelfdeterminatietheorie is autonomie, samen met verbondenheid en competentie, **een basisbehoefte voor iedereen**.

- Mensen functioneren beter als ze autonomie ervaren.
- Een gebrek aan autonomie kan leiden tot frustratie en verminderd welzijn.

Autonomie is dus **niet exclusief** voor begaafde personen, maar kan bij hen wél anders tot uiting komen.

(Ryan & Deci, 2017)

AUTONOMIE BIJ BEGAAFDHEID

Begaafde personen kunnen autonomie op verschillende manieren laten zien:

- Sterke behoefte om **zelf** te bepalen wat en hoe ze leren.
- Kritisch nadenken over **autoriteit** en regels.
- Voorkeur voor **zelfstandig** werken en eigen strategieën ontwikkelen.
- Soms conflicten met **gezag** of moeite met opdrachten zonder inspraak.

Maar komt dit door een hogere autonome motivatie, of eerder door **een lagere frustratietolerantie** voor beperkingen en opgelegde structuren?

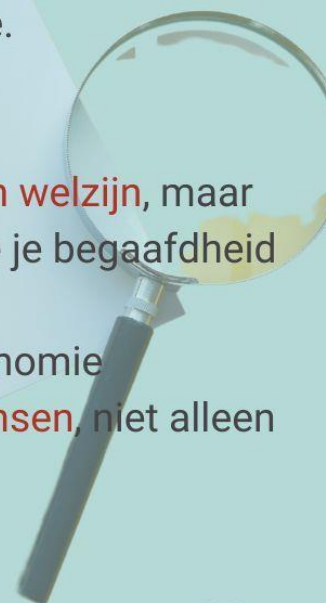
(Drent & Van Gerven, 2009; Kooijman-van Thiel, 2008)

AUTONOMIE, NIET UNIEK VOOR BEGAAFDHEID

- Misschien ervaren **niet alle** begaafde personen een extreem sterke behoefte aan autonomie.
- Wellicht is **niet iedereen** met een hoge autonomiebehoefte begaafd.
- Autonomie speelt **een rol in motivatie en welzijn**, maar het is voorlopig geen kenmerk waarmee je begaafdheid kunt herkennen.
- Onderwijs en werkomgevingen die autonomie ondersteunen, zijn gunstig voor **alle mensen**, niet alleen voor begaafden.

(Deci & Ryan, 1985; Vansteenkiste et al., 2020)

WEL BELANGRIJK VOOR HET BEPALEN VAN BEHOEFTE

- Autonomie is een universele psychologische behoefte die bij iedereen voorkomt.
- Begaafde personen kunnen een sterke autonomiebehoefte hebben, maar dit verschilt per individu.
- Onderzoek moet nog uitwijzen of deze behoefte effectief hoger is bij begaafden, of dat eerder een lage tolerantie voor opgelegde structuren een rol speelt.

Wat denk jij? Herken je dit bij jezelf of anderen? Laat het weten in de reacties!

